

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 134
Tarih : 20.06.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maden işlerinde yaşanan işçi ölümlerinin nedenlerinin incelenmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi hakkında Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105 'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Altan TAN
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Soma'da meydana gelen facia madenleri yeniden gündeme getirirken İLO verilerine göre madenlerde yaşanan ölümlerde Türkiye dünyanın en büyük maden üreticilerinden Çin'in dahi önünde dünya birinciliğinde yer almaktadır. İLO'nun verilerine göre 100 bin maden işçisinden iş kazalarında ölen Çin'de 106 iken, Türkiye'de bu sayı 133 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'de bulunan madenlerde "Kazalar" gündemden düşmezken dünya kömür üretiminde gerilerde yer alan Türkiye, madenlerde yaşanan ölümlerde ise dünya birinciliğinde bulunmaktadır. Dünya enerji gereksiniminin yüzde 26'sı kömür ile karşılanmaktadır. Kömür dünyada 50 kadar ülkede üretilmekte ve en büyük kömür üreticileri ise Çin, ABD, Hindistan ve Avustralya'dır. Türkiye ise dünya kömür rezervinin yüzde 0,2'sine sahip. Türkiye taş kömürü üretiminde 50 ülke arasında 44. sırada bulunmaktadır.

Dünyanın ilk iki büyük kömür üreticisi olan Çin ve ABD'de meydana gelen maden kazaları incelendiğinde taş kömürü için milyon ton üretim başına ölüm oranlarının Türkiye'den düşük olduğu görülmektedir. 2008 yılında, Çin'de milyon ton başına düşen ölüm sayısı 1,27 iken, aynı oranın Türkiye'de 5 kat daha fazla olması oldukça kaygı verici olarak değerlendirilmektedir. Çin'de 2004 yılına kadar madenlerde ölümlerde büyük bir artış yaşanırken, 2004 yılında bütün madenlerin yenilenmesi kararının ardından ise ölümlerde büyük bir düşüş yaşanmaktadır. Türkiye'nin ölümlü maden kazalarında Çin'in dahi önünde yer alarak ilk sırada bulunması bu kazaların 'kader' olmadığını açıkça ortaya koymaktadır.

2004–2006 İLO sektör verilerinde 25 ülkeyi kapsayan istatistiklere göre Avrupa'da yüz bin maden işçisinde yüzde 20,15 ölüm varken, aynı dönemde Türkiye'de bu oranın yüzde 92,47 olarak gerçekleşmiştir. 2000'li yıllar boyunca da bu oran yüzde 70'in altına hiç inmemiştir. Yine aynı dönemlerde Türkiye'de yüzde 92,47 olan ölüm oranı Avustralya'da yüzde 13,07, Kanada'da yüzde 35, ABD'de yüzde 27,33 olarak gerçekleşmiştir. Resmi verilen bunu gösterirken emek örgütlerinin verileri ise yaşananların daha dramatik olduğunu ortaya koymaktadır.

İLO'nun madenlerde işçi sağlığı ve güvenliği ile ilgili 176 sayılı sözleşmesini dünyada 24 ülke onaylamıştır. İç hukuklarında bu sözleşmeye uyum çerçevesinde

düzenlemeler yapmışlardır. Türkiye ise emek örgütlerinin bütün girişimlerine karşın bu sözleşmeyi imzalamamaktadır.

Türkiye’de, 1941 yılından bu yana maden ocağı kazalarında 3 bini aşkın kişi hayatını kaybetmiştir. Bu kazalarda 100 bini aşkın kişi ise yaralanmıştır. En fazla kayıp verilen kaza, 1992’de 263 kişinin öldüğü Zonguldak’ın Kozlu ilçesindeki grizu faciası olmuştur. Fakat 13 Mayıs 2014 tarihinde Manisa Soma ilçesinde meydana gelen ilk belirlemelere göre “kömür yanması” sonucu 301 kişinin ölmesiyle en fazla kayıp verdiğimiz kaza olmuştur. Soma’da yaşanan patlama üzerinden 2 gün süre geçmesine rağmen içeride bulunan işçi sayısının ve bu işçilerin isimlerinin şirket yetkililerince ortaya konulamamış olması da son derece vahim bir olay olarak görülmüştür.

2013 yılında iş kazalarının yüzde 10,4’ünün madencilik ve taş ocağı sektöründe görüldüğü tespit edilmiştir. Elektrik, gaz, buhar, su ve kanalizasyon sektöründe iş kazası geçirenlerin oranı yüzde 5,2; inşaat sektöründe iş kazası geçirenlerin oranı ise yüzde 4,3 olarak gerçekleşmiştir.

Madenlerde yaşanan iş kazaları ve ekonomik boyutu, sektörün üretimi ve ihtiyaçları doğrultusunda değerlendirildiğinde Türkiye’nin yeni bir madencilik sektörü stratejisine ihtiyacı olduğu ve sektöre yönelik uygulanmakta olan politikaların gözden geçirilmesi gerektiği açıkça ortaya çıkmaktadır.

1. Pervin BULDAN
HDP Iğdır Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

5. Halil AKSOY
HDP Ağrı Milletvekili

7. Hasip KAPLAN
HDP Şırnak Milletvekili

9. Emine AYNA
HDP Diyarbakır Milletvekili

13. Esat CANAN
HDP Hakkari milletvekili

15. A. Levent TÜZEL
HDP İstanbul Milletvekili

17. Erol DORA
HDP Mardin milletvekili

2. İdris BALUKEN
HDP Bingöl Milletvekili

4. Murat BOZLAK
HDP Adana Milletvekili

6. Ayla AKAT ATA
HDP Batman Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
HDP Bitlis Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

12. Adil ZOZANI
HDP Hakkari milletvekili

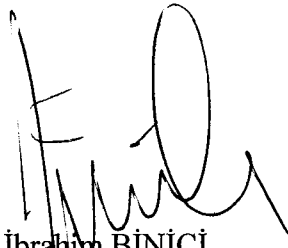
14. Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP İstanbul Milletvekili

16. Mülkiye BİRTANE
HDP Kars milletvekili

18. Leyla ZANA
Diyarbakır Milletvekili

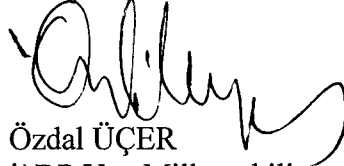
19. Demir ÇELİK
HDP Muş Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
HDP Şanlıurfa Milletvekili

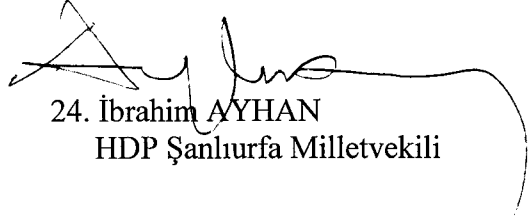
21. Nazmi GÜR
HDP Van Milletvekili

22. Özdal ÜÇER
HDP Van Milletvekili

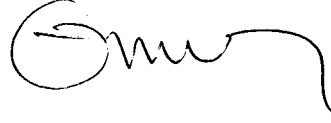
23. Bengi YILDIZ
HDP Batman Milletvekili

24. İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

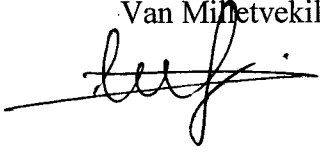

25. Selma IRMAK
HDP Şırnak Milletvekili

26. Gülser YILDIRIM
HDP Mardin Milletvekili

27. Aysel TUĞLUK
Van Milletvekili

28. Kemal AKTAŞ
Van Milletvekili

29. Faysal SARIYILDIZ
Şırnak Milletvekili

